

Maakuntahallitus vetoaa kirjeitse ministeri Karpelaan

AINO TIIRIKKALA

Kainuun maakuntahallitus on lähettänyt kulttuuriministeri **Tanja Karpelalle** kannanoton, jossa se esittää alueteatterien valtionavustusten korottamista ensi vuodesta lähtien.

Valtionvarainvaliokunnan sivistys- ja tiedejaoston viime viikon esitykseen viitaten maakuntahallitus esittää edelleen 300 000 euron harkinnanvaraisen valtionavustuksen myöntämistä Kajaanin kaupunginteatterin talousvaikeuksiin.

Valtionvarainvaliokunta on tällä viikolla esittänyt veikkausvoittovaroista 9,5 M euron lisäystä kulttuuri-, urheilu- ja nuorisotyöhön. Valiokunnan sivistys- ja tiedejaosto ohjaisi lisärahoituksesta 4,2 miljoonaa kulttuuriin ja esittää summasta 600 000 euroa alueteatterien harkinnanvaraisiin valtionavustuksiin.

Kannanotossaan maakuntahallitus esittää Kajaanin teatterille edellisen lisäksi neljänneksen eli 75 000 euron osuutta kaikille alueteattereille yhteisesti osoitettavasta, olettavasti 300 000 euron lisärahoituksesta.

Esityksiä alueella kolmasosa

Maakuntahallituksen mukaan alueteatteritoiminnan jatkuvuus tulee turvata lailla ja sen

rahoitus järjestää pitkäjänteisesti, selkeiden valtionosuusperiaatteiden mukaisesti. Nykyinen harkinnanvaraisuuteen perustuva rahoitusmalli ei riitä selkänajaksi toiminnan kehittämiseksi.

Vuodelle 2004 alueteatteritoiminnan tuki oli yhteensä 845 000 euroa, 12 prosenttia edellisvuotta vähemmän. Samaan aikaan kiertueiden kustannukset kasvavat jatkuvasti muun muassa kallistuvien polttoaine- ja majoituskustannusten takia.

Aluetuki kymmenen prosenttia

Esimerkiksi Kajaanin kaupunginteatterin kaikista esityksistä kolmasosa on alueteatteriesityksiä. Silti teatterin budjetista aluetuki kattaa vajaan kymmenesosan.

Maakuntahallitus katsoo valtiontuen riittämättömäksi, kun huomioidaan toiminnan laajuus. Maamme viiden alueteatterin toiminta-alue käsittää reilusti yli puolet Suomen pinta-alasta: siihen kuuluu 131 kuntaa. Alueella on noin 814 000 asukasta. Lukuun eivät sisälly teattereiden kotikuntien ja Oulun kaupungin asukkaat.

Kannanotto painottaa, että alueellisten kulttuuri- ja taidelaitosten pelastaminen on hallitusohjelman mukaista, tasapainoon tähtäävä aluepolitiikkaa.

Kajaanin taidelaitoksille lisäbudjetti

Kaupungin ja ministeriön välillä vallitsee nyt pattitilanne

SINIKKA VIIRRET

"Rakastavien täytyisi nyt löytää toisensa", Kajaanin kaupunginteatterin johtaja **Ilkka Laasonen** kommentoi valtuustoryhmien neuvottelutalosta, joka syntyi kokoustaalla. Rakastavilla hän tarkoittaa Kajaanin kaupunkia ja opetusministeriötä.

Kajaanin kaupunginvaltuusto ei ratkaissut taidelaitosten kiistanalaista kohtaloa maanantaina budjettikokouksessaan. Valtuusto sitoutuu kuitenkin käsittelemään lisätalousarvion teatterin ja ja museon ensi vuoden toimintamenoista sen jälkeen, kun kaupunki ja ministeriö ovat keskustelleet ja kun ministeriö on päättänyt valtionavustuksesta.

"Tämä on vain aikalisä", Kainuun Museon johtaja **Antti Mäkinen** sanoo.

Taidemuseon johtaja **Heikki Aranne** osasi ennakoita jo kahvitaulla, mihin ryhmät tulevat päättämään.

Taidelaitosten kohtalossa on nyt kyseessä pattitilanne. Kumpikin, sekä ministeriö että kaupunki, odottaa toisen ensin liikahtavan.

"Opetusministeriön päätös pitäisi saada ennen sitä Intianmatkaa", Laasonen viittaa ministeri **Tanja Karpelan** (kesk.) joulukuisiin lomasuunnitelmiin. Laasonen toivoo intensiivistä ja

"Positiivinen viesti, toivon kipinä", Kajaanissa taidelaitoksia johtavat Heikki Aranne, Ilkka Laasonen ja Antti Mäkinen kommentoivat valtuustoryhmien tuoretta sopimusta.

JUHANI KARVONEN

nopeaa neuvotteluvaihetta. Silloin lisäbudjetti voitaisiin saada tehdyksi jo tammikuussa. Muuten taidelaitosten toiminta jää kuukausiksi tyhjän päälle.

Kainuun Museossa ja Kajaanin taidemuseossa ensi kesäksi suunnitellut näyttelyt joka tapauksessa peruuntuvat. Sopimukset on ollut epävarman tilanteen takia purettava. Teatterinkin on yhä varauduttava säästöihin.

Viidelle alueteatterille on tuloissa yhteensä 600 000 euroa lisää harkinnanvaraista valtiontukea. Summa lohkaistaan veikkausvoittovarojen kymmenen miljoonan euron lisäpotista, joka tulee 2005 kulttuurille, urheilulle ja nuorisotyölle, kun kirjastomenoja sijoitetaan kaksi vuotta aiottua nopeammin budjettirahan piiriin. Valtionvarainvaliokunta on sopinut budjettimuutoksesta.

Kulttuuriministeri Tanja Karpela vahvisti Kajaanin teatterin lisätuen *Kalevan* haastattelussa maanantaina. Valtuutetuille lähti kuitenkin terveisiä, että valtiontuen lisäksi ei saa johtaa siihen, että kaupunki ryhtyy säästämään muista kulttuuripalveluista.

Ministeri aikoo aloittaa keskustelut siitä, miten Kajaanin teatterin tulevaisuus turvataan pitkällä tähtäimellä. Vasta sen jälkeen hän päättää avustussummasta.

Alueteatterituen lisäpotista ehkä puolet Kajaanille

Kaupunginjohtaja Erkki Vähämaa hermostui Outi Nyytäjän "saatanallisista säikeistä"

SINIKKA VIIRRET

Oulun läänin alueteatterina toimiva Kajaanin kaupunginteatteri on tiettävästi saamassa puolet eli 300 000 euroa viidelle alueteatterille yhteensä tulevas- ta 600 000 euron lisäpotista. Tästä on alustavasti sovittu alueteattereiden kesken, vaikka kulttuuriministeri **Tanja Karpela** (kesk.) ei olekaan vielä omaa päätöstään tehnyt.

"Olen ymmärtänyt, että 300 000 euroa annettaisiin ikään

kuin kriisiapuna Kajaanille, kansanedustaja, Kajaanin kaupunginvaltuutettu **Anne Huotari** (vas.) kertoi kaupungin talousarviosta 2005 päättämään kokoukselle valtuutetuille.

"Tässä on se ehto, että kehittämiseen täytyy sitoutua, alasarjoja ei sallita teatterille eikä muille taidelaitoksille."

Huotari totesi, että "koko maassa odotellaan nyt henkeä pidätellen, mitä kaupunki tekee". Jos se lähtee purkamaan taidelaitoksiaan, "siltoin alkaa

jiyristä muuallakin".

Hän huomautti Kajaanin olevan se, joka on istunut omilla housuillaan tuleen. Kajaani on joutunut myös sellaisen kansallisen riepoutuksen kohteeksi, että kansanedustajakin on saanut hävetä. Häneltä on kysely, millaisia mehtäläisiä Kajaanissa oikein asuu.

Huotari ihmetteli kaupunginjohtaja **Erkki Vähämaan** aamupäivän puheita "kaiken haluamansa saaneesta laitosteatterista" ja kysyi, ettei puhe ole

vain kostosta.

Vastauksessaan Vähämaa viittasi teatterinjohtaja **Kristian Smedsiin**, joka sai teatterin talousarvioon 2003 pyytämänsä lisäsomman, satatuhatta euroa. Smedsille oli luvattu myös työvapaa hänen lupauduttuaan jatkamaan johtajana. Sitä hän ei kuitenkaan käyttänyt.

Aamupäivällä levoton valtuustosalillinen hiljenti kuuntelemaan kaupunginjohtajan kipakkaa puheenvuoroa. Vähämaa puhui sinkoilevista syytöksistä

ja kaipasi rakentavia ehdotuksia. Häntä oli ärsyttänyt muun muassa dramaturgi **Outi Nyytäjän** *Helsingin Sanomissa* sunnuntaina käyttämä puheenvuoro.

"- Outi Nyytjä ynnä muut neuvovat ja langettavat takametsien miehelle nämä saatanalliset säikeensä kaikkiteitävällä yhteiskuntaviisuudellaan. Ranskasta voi takametsien ihmisiä kohdella alentavasti."

"Kajaani ei ole Bilbao, vaikka tänne Guggenheim-idealla jo

paljon ennen Bilbaota taidemuseota yritettiin saada pystyyn, eikä Kajaani ole Lille eikä Montpellier."

"Täällä asuu yhtä lahjakkaita ihmisiä kuin muuallakin, maakunta on vain aina ollut muita köyhempi."

Kaupunginjohtaja lainasi samana aamuna saamaansa "vähävärisen veroja maksaneen ihmisen" kirjettä. Siinä todettiin muun muassa, että "kyllä se on pieni elitistinen ryhmä, joka joka kuukausiaan teatterissa

käy".

Tinkimätön vaatimus muutua rahaksi on kaupunginjohtajasta pelottava.

"Tulevaisuuden kannalta Generaattori, joka tosin yritti saada itsensä oikosulkuun jo alkuvaiheessa, on vähintäänkin tärkeämpi kuin kaiken haluamansa saanut laitosteatteri."

Myös tänä syksynä aloittanutta Pohjoista tanssin aluekeskusta Vähämaa piti tulevaisuuden kannalta kaupunginteatteria tärkeämpänä.

Jatkoa edelliseltä sivulta

Satu Hiltunen ja Emäjoki.

Rehellisiä kuvia

Valokuvakertomus nykypäivän Hyrynsalmesta

SINIKKA VIIRRET

Korpikansa-projektiin sisältyi myös valokuvapankki, kuvakertomus Hyrynsalmen nykypäivästä. Valokuvaja, taiteen kandidaatti **Hanna Koikkalainen** kuvasi Hyrynsalmea kolmena vuodenaikana: talvella, kesällä ja syksyllä.

Koikkalainen kuvasi maisemia, kylänäkymiä, ihmisiä kodeissaan ja heille tärkeissä paikoissa. Puhuttelevaksi kuva-aiheeksi kelpasivat vaikkapa peräkkäin parkkeeratut potkukelkat seurakuntatalon pihalla.

Tavoitteena oli tutkia **Satu Hiltusen** mukaan ennen kaikkea rehellisyys kohteita kohtaan. Markkinahenkisyyttä ei lähdytti hakemaan, vaan sitä hiljaisuutta ja karua esteettikää, mikä Hyrynsalmen elämän-

menosta erottuu.

Kuvista välittyvät tunnelmia kyläkaupasta, koulusta, kirkosta. Työtä tehdään pelloilla, pihalla ja pirtseissä.

Vanha pari on kuvattu käsi kädessä, kasvottomina. Käsitä näkyy elämänmittainen työrupeama.

Koikkalainen on kulkenut Isoa ja Pientä Tuomivaaraa; käynyt Salmijärvellä, Hyrynjärvellä, Nuottijoen, Pöhlhjärvel- lä. Myös turistille tutut Ukko- halla, Vonkka, Paljakka ja Kautislehto tulevat kuvissa vastaan.

Taloja, emäntiä ja isäntiä on koko joukko: Pohjola, Rauha, Laitala, Alanko, Pajala, Syrjälä, Hyttilä, Raiskio, Varpuniemi, Väinölä, Pienimäki, Kotimäki, Koivula...

Nimet kertovat paikoista ja asujista, aikoinaan ammattesta-

Korpikansa-projekti

- Eri aikoina kerätyt tarinat ja uskomukset perinnekankiksi.
- Piirroskokonaisuus Hyrynsalmen mielenmaisemista.
- Valokuvakertomus kolmesta vuodenaikasta Hyrynsalmella.
- Perinnesarjakuva internetisivuilla työn edistymisestä.
- Yhdessä Metsähallituksen kanssa opastetut Väisälän ja Kytömäen alueille sekä Saarijärven aarnialueelle jääkäripirtistä ja etappitoiminnasta.
- Perinnetietoa kyläläisille ja eri toimijoille. Tupailloissa luentoalustuksia, yhteisiä muisteluja.
- Perinnetietoa peruskoulun ja lu-

kion oppilaille. Opetustuokioita varten Taideteollisen korkeakoulun kanssa audiovisuaalinen esitys.

■ Koko aineisto luovutetaan digitaaliseen muodossa Hyrynsalmen kunnalle kyläläisten ja yhteistyökumppaneiden käyttöön.

■ Aineiston saavat myös hankkeessa hyödynnetyt arkistot.

■ Syksyllä 2003 alkanut EU-hanke on juuri päättymässä.

Hanketta hallinnoi kyläyhdistys Väskyä ry.

■ Lisää tietoa aiheesta internetissä osoitteessa

www.hyrynsalmi.fi/korpikansa.

TELJO MÄÄTTÄNEN

Yrjö ja Lea Kempainen, Väinölä

Potkukelkat seurakuntatalon pihalla

SARI HILTUNEN

Marta ja Sulo Kinnunen, Väillehto

Irma Juntunen, Pohjola

Lumivaara

Timo Juntunen, Pohjola